

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KREITI YA 12

SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE (FAL)

LEPHEPHE LA BORARO (P3)

DIBATSELA 2023

TLHAHLO YA GO SWAYA

MEPUTSO: 100

Palomoka ya matlakala a tlhahlo ya go swaya 10.

KAROLO YA A: DITAODIŠO**POTŠIŠO YA 1****Ditaodišo tseo di botšišitšwego.**

1.1 Ke bolailwe ke seo ke se jelego. **Ke taodišokanego.**

Tlhalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Lebaka leo le hlotšego tiragalo.
- Lefelo la tiragalo.
- Titiragalo ya letšatši leo.
- O feletše kae?

[50]

1.2 Kgaotšo ya mohlagase! **Ke taodišotlhaloši/taodišokanego.**

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go se bona ka leihlo la moya.

Tlhalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Tlhalošo ya kgaotšo ya mohlagase.
- Bosenyi bjo bo diregago leswiswing.
- Tshenyagalelo ya dijo le didirišwa tša mohlagase.
- Go amega gampe ga ekonomi ya naga.

[50]

1.3 Letšatši leo ke filwego selefouno la mathomo. **Ke taodišokgadimo.**

Tlhalošo ya taodišokgadimo.

Ka taodišokgadimo, mongwadi o eleletša tiragalo ye a ilego a e bona, a ekwa goba a bala ka yona gomme a laodiše go ya ka fao a e gopolago ka gona.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Lethabo le le ilego la mo aparela.
- Go lokela dinomoro le maina a bagwera le metswalle.
- Go lokela *diwhatsApp* le tša go amana le tšona.
- Go lokela dipapadišane.

[50]

- 1.4 Go tšwelela ditlhahlobong ke maikarabelo a morutwana. **Ke taodišokahlaahlo.**

Tlhalošo ya taodišokahlaahlo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Maitapišo a morutwana a go itokišetša ditlhahlobo.
- Dilo tšeo a swanetšego go di dira gore a tšwelele.
- Tlhohleletšo yeo a e hwetšago go tšwa mahlakoreng ao a fapanego.

[50]

- 1.5 Boetapele bo a tswalelwa. **Ke taodišongangišano/taodišokahlaahlo.**

Tlhalošo ya taodišongangišano

Ka taodišongangišano mongwadi o tšea lehlakore le le itšego goba ntlhakemo gomme a fa dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Mongwadi o swanetše go swarelela go ntlhakemo ya gagwe taodišong ka moka. Ka taodišo ye mongwadi o leka go kgodiša goba go fekeetša mmadi gore a kwane le kgopolo ya gagwe.

Tlhalošo ya taodišokahlaahlo.

Taodišo ye ga e na maikutlo a mongwadi. Yona e leka go tšweletša mahlakore a mabedi a poledišano ka go lekana. Mongwadi o hlokomela dintlha tša go fapana tša hlogo ye gomme a hlagiša dikgopolo tša go fapana ntle le go tšea lehlakore. Mongwadi a ka ba le thumo ye e itšeng mafelelong a taodišo, eupša dintlha tša go thekga goba go ganetša di swanetše go lekalekana le go kwagala.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Go ba le diponagalo tša boetapele ka tlhago.
- Dikeletšo e ba tša go aga.
- A bope botee setšhabeng ka go ba le lerato.

GOBA

- Go emaemela setšhaba ka tsebo ya thuto.
- Go šetša kudu ditseka go feta tšwelopele ya bao a ba etilego pele.
- Go šetša kudu go tuma go seo a se dirago.

[50]

- 1.6 Dihlare tšeo go ikepelwago tšona, ke tharollo ya malwetši a selehono. **Ke taodišongangišano.**

Tlhalošo ya taodišongangišano.

Ka taodišongangišano, mongwadi o tšea lehlakore le le itšego goba ntlhakemo gomme a fa dintlha tša go fahlela goba go thekga maemo a gagwe. Mongwadi o swanetše go swarelela go ntlhakemo ya gagwe taodišong ka moka.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

Ke tharollo.

- Ga se tša fokotšwa maatla ka gore ga se tša tšhelwa selo.
- Di šomišwa e sa le semeetseng, di sa itekanetše.

Ga se tharollo.

- Ga se tša lekanyetšwa ka kelo.
- Di tsenwa ke ditwatši bofefo ka ge di sa tswalelelwa.

[50]

- 1.7 Seswantšho sa A. **Ke taodišokanego/taodišotlhaloši.**

Tlhalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši.

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go se bona ka leihlo la moya.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Seruiwaratwa se fiwa tlhokomelo ya maleba.
- Se laetša boiketlo le mong wa sona.
- Go laetša boipshino bja mong le seruiwaratwa se.
- Tlhohleletšo go setšhaba mabapi le go phela mmogo ga batho le diruiwaratwa.

[50]

- 1.8 Seswantšho sa B. **Ke taodišokanego/taodišotlhaloši.**

Tlhalošo ya taodišokanego.

Taodišokanego e laodiša tiragalo ye e fetilego. E ka ngwalwa go tšwa lehlakoreng le lengwe le le lengwe.

Tlhalošo ya taodišotlhaloši

Ka taodišotlhaloši, mongwadi o hlaloša selo se sengwe gore mmadi a kgone go se bona ka leihlo la moya.

Molekwa a ka tšweletša tše di latelago:

- Mohola le bohlokwa bja kgwele ya maoto.

[50]

PALOMOKA YA KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE DITELELE**2.1 LENGWALO LA SEGWERA**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa lengwalo la segwera:

- Lengwalo le laetše tšeo di latelago:
 - Sebopego le botelele bja maleba.
 - Aterese ya mongwadi/moromedi.
 - Madume/Matseno a segwera.
- Diteng tša lengwalo e be tša go mo lakaletša mahlatse a gore a fole.
- Retšistara, polelo le segalo e be tša segwera.
- Mafetšo a maleba bjalo ka, Wa lena/Ke nna/Motlogolo wa lena.
- Ngwala leina, go se ngwalwe sefane.

[30]**2.2 TŠA BOPHELO BJA MOHU**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa tša bophelo bja mohu:

- Tša matswalo – maina a mohu, o belegwe ke bomang, o belegwe neng, kae, a hlokofala neng.
- Dithuto tša gagwe.
- Bophelo bja mohu bo laetše gore ke mooki.
- Tša mešomo ya gagwe.
- Tša tirišano le setšhaba ka kakaretšo.
- Maemo a lenyalo le bana ba gagwe.
- Seo se hlotšego lehu la gagwe.
- Meloko yeo a e tlogetšego.
- Lefoko la taelano bjalo ka 'Robala ka khutšo'.

[30]**2.3 DITSHWAYATSHWAYO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa ditshwayatshwayo:

- Maitemogelo a mongwadi.
- Ngwala ka motho wa pele.
- Ngwala ka lebaka la bjale.
- Diteng e be tša mabapi le *restorante*.
- Go tšweletšwe dintlhakgolo ka boripana.
- Go se anegwe ka botlalo, mmegelwa a šielwe sebaka sa go ikgopolela.

[30]**2.4 POLEDIŠANO**

Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa poledišano:

- Maina a diboledi a tšwelele letsogong la ngele.
- Go laetšwe leswao la kgorwana ka morago ga leina la seboledi.
- Go laetšwe ditšhupasefala ka tshwanelo.
- Go be le matseno a go goga šedi.
- Bakgathatema ba swarelele go sererwa.
- Retšistara ya polelo e be yeo e amogelwago.
- Mmadi a kgone go hwetša sererwa.
- Thumo e laetše gore o fetša poledišano.

[30]**PALOMOKA YA KAROLO YA B:****30**

KAROLO YA C: DITŠWELETŠWA TŠA TIRIŠANO TŠE DIKOPANA**3.1 PHOUSTARA****Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa phoustara:**

- E be ka gare ga lepokisana.
- Hlogo e ngwalwe ka ditlhakakgolo.
- Molaetša o be pepeneneng.
- Retšistara e be ya maleba.

[20]**3.2 MOLAETŠA WO MOKOPANA (WHATSAPP)****Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa molaetša wo mokopana (WhatsApp):**

- Molaetša o be ka gare ga lepokisana.
- Morero o laolwe ke diteng.
- Tšhomišo ya dikhutšofatšo e be ya go amogelega.
- Retšistara e be ya segwera.

[20]**3.3 DITAELO****Dintlha tšeo di swanetšego go hlokomelwa ge go ngwalwa ditaelo:**

- Ba lapa ba hlape diatla pele ba swara dijo.
- Ba bediše meetse pele ba a nwa.
- Ba se ralokele dinokeng.

[20]**PALOMOKA YA KAROLO YA C:****20****PALOMOKA YA TLHAHLOBO:****100**

ELA HLOKO:

- Diriša rubriki ye ge o swaya ditaodišo (LEPHEPHE LA 3, KAROLO YA A).
- Meputso ya 0–50 e arotšwe ka magato a mahlano a diithalošo.
- Mo go diteng, polelo le setaele le legato le lengwe le le lengwe la magato a diithalošo a mahlano le arotšwe ka dikarolwana tše pedi, e lego legato la godimo le la fase go lebeletšwe kabo ya meputso le diithalošo.
- Sebopego ga se sa arolwa ka legato la godimo le la fase.

KAROLO YA A: RUBRIKI YA GO SWAYA DITAODIŠO TŠA SEPEDI LELEME TLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 50]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG LE PEAKANYO (Go araba dipotšišo) -Tatelano ya dikgopolo ge go dirwa peakanyo. -Temogo ya morero, baamogedi ba tshedimošo le dikamano.	28–30	22–24	16–18	10–12	4–6
	-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo tše bohale, tša go hlohla mabjoko tšeo di tšwelego mahlalagading. -Peakanyo le tlemagano ke tšeo di ikgethilego go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Potšišo e arabilwe gabotsebotse. -Dikgopolo di kgahliša kudu ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botsebotse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Karabo e a kgotsofatša. -Dikgopolo di tlemagane ebile di a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše kaone go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Tlemagano ya dikgopolo ga se ya maleba. -Dikgopolo ga di tšwelele gabotse ebile ga di bontšhe boithamelo. -Tatelano le tlemagano ya dikgopolo di tšwelela gannyane.	-Molekwa o tšwele tseleng kudukudu. -Dikgopolo di hlakahlakane ebile ga di nepiše. -Dikgopolo ga di nepiše hlogo ebile di a ipoeletša. -Ga go tatelano le tlemagano ya dikgopolo.
MEPUTSO YE 30 Diteng = 25 Peakanyo = 5	25–27	19–21	13–15	7–9	0–3
	-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo. -Dikgopolo tše bohale tša go tšwa mahlalagading. -Bokgoni bja maemo a godimo bja go beakanya le go tlemaganya dikgopolo. go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Potšišo e arabilwe gabotse. -Dikgopolo di a kgahliša ebile di sepelelana le hlogo/sererwa. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo ke tše botse go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Potšišo e arabilwe ka mo go kgotsofatšago eupša ga se ya hlaka gabotse. -Tlemagano ya dikgopolo e a kgotsofatša ebile e a kgodiša. -Peakanyo le tlemagano ya dikgopolo di a kgotsofatša go akaretšwa matseno, mmele le mafetšo.	-Molekwa o tšwele tseleng. -Dikgopolo di hlakahlakane. -Ga go peakanyo goba tlemagano ya dikgopolo yeo e tšwelelago.	-Ga go bolelwe selo ka hlogo yeo e fiwego. -O tšwele tseleng kudukudu. -Diteng ga di nepiše ebile di hlakahlakane.

POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE	14-15	11-12	8-9	5-6	0-3
-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ke ya boitshupo, ya go nona, ya maatlakgogedi. -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahiša. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo. MEPUTSO YE 15 Polelo = 10 Mongwalelo = 3 Palobohlatse = 2	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana kudukudu le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ke ya boitshupo, ya go nona, ya maatlakgogedi. -Polelo e na le segalo sa go ba le maatlakgogedi ebile e nonne ka mebolelwana ya go kgahiša. -Ga go na le ge e ka ba phošwana e tee ya popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe ka bokgwari bja maemo a godimodimo. 13	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e na le maatla, ya segalo sa maleba. -Diphošo tša popopolelo le mopeleto ga se tše kae -Polelo e beakantšwe gabotsebotse.	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya maleba ya polelo e dira gore molaetša o kwagale. -Segalo ke sa maleba -Mebolelwana e dirišitšwe go godiša boleng bja diteng.	-Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu di sepelelana gannyane le morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo ke ya motheo. -Segalo le mošito ga se tša maleba. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudu.	-Polelo ga e kwešišagale. -Segalo, retšistara, setaele le tlotlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Tlotlontšu ke ye nnyane kudukudu moo e lego gore e dira gore ditaba di se kwešišagale.
SEBOPEGO -Dinyakwa/ Dipharologantšho tša setšweletšwa. -Tšwetšopele ya ditemana le tlhamo ya mafoko.	5 -Tšwetšopele ya sererwa ke ya maemo a godimodimo. -Tlhalošo ya dikgopolo ke ya maemo a godimodimo. -Tlhamo ya mafoko le ditemana ke ya go ikgetha, ya maemo a godimodimo.	4 -Tatelano ye botse ya tšwetšopele ya dintlha. -Tlemagano ye botse ya dintlha le dikgopolo. -Mafoko le ditemana di beakantšwe ka makgethe.	3 -Dintlha tša maleba di tšweletšwe. -Mafoko le ditemana di hlamegile gabotse. -Taodišo e a kwagala.	2 -Dintlha tša maleba ga se tše kae. -Mafoko le ditemana di na le diphošo. -Taodišo e a kwagala eupša e na le mafokodi.	0-1 -Dintlha tša maleba ga di gona. -Mafoko le ditemana di fošagetše. -Taodišo ga e kwagale.
MEPUTSO YE 5	10 -Polelo ke ya maemo a godimo ya go ba le maatlakgogedi. -Segalo ke sa maleba sa go ba le maatlakgogedi. -Diphošwana tše nnyane tša popopolelo le mopeleto. -Polelo e beakantšwe gabotse.	7 -Tirišo ya polelo e a kgotsofatša eupša e na le diphošo. -Segalo se a kgotsofatša eupša mebolelwana ga se ya dirišwa o kaalo.	4 -Polelo ga e kgotsofatše. -Ga go phapantšho ya mafoko. -Tlotlontšu ga se ye kaalo.		

KAROLO YA B: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE TELELE TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 30]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha	Bokgoni bja maemo	Bokgoni bja magareng	Bokgoni bja motheo	Ga go bokgoni
DITENG, PEAKANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelanano le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano.	15–18 -Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohale tša go tšwa mahlagading. -Tsebo ye e tšeneletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa thwi. -Tiemagano ya diteng le dikgopolo ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo e bile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.	11–14 -Bokgoni bjo bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšego tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng. -Tiemagano ya diteng le dikgopolo ke ya botse. -Tlhalošo ya ditaba ke ye botse e bile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo dipošwana di se kae.	8–10 -Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng ganyane. -Tiemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša. -Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.	5–7 -Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tiemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo. -Tlhalošo ya ditaba ke thekga sererwa ganyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo. -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.	0–4 Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaetša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. -Ga go tiemagano ya diteng le dikgopolo -Ditaba di hlašwa ganyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
MEPUTSO YE 18 Diteng = 14 Peakanyo = 2 Sebopego = 2 (Lengwalo =Sebopego =4)					
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto.	10–12 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu di sepelelana gabotsebotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetše ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	8–9 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlontlontšu ke ye ntši. -Gantši ga go diphošo.	6–7 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlontlontšu ke yeo e lekanešetšego. -Diphošwana tšeo di lego gona ga di fetše molaetša.	4–5 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu ga di sepelelane le gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlontlontšu ga se ye ntši -Molaetša o a tšwelele eupša o arošitšwe.	0–3 -Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu ga di sepelelane le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlontlontšu yeo e lego gona ga e sepelelane le morero le ga nnyane. -Molaetša ga o tšwelele le ga nnyane.
MEPUTSO YE 12 Polelo = 8 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2 (Lengwalo= Mongwalelo=1 Palobohlatse =1)					

Toleko ya ngwaloblo e ileditšwe

Phetla

KAROLO YA C: RUBRIKI YA GO SWAYA DITŠWELETŠWA TŠE KOPANA TŠA TIRIŠANO TŠA SEPEDI LELEMETLALELETŠO LA PELE [MEPUTSO YE 20]

Dinyakwa	Bokgoni bja go ikgetha 10–12	Bokgoni bja maemo 8–9	Bokgoni bja magareng 6–7	Bokgoni bja motheo 4–5	Ga go bokgoni 0–3
DITENG, PEAANYO LE SEBOPEGO (Go araba dipotšišo le dikgopolo) -Tatelano le peakanyo ya dikgopolo. -Morero, baamogedi, dinyakwa/dipharologantšho le dikamano.	-Bokgoni bja go araba potšišo ke bja maemo a godimodimo go fetiša. -Dikgopolo ke tše bohlae tša go tšwa mahlagading. -Tsebo ye e tseletšego ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng.	-Bokgoni bja bobotsebotse bja go araba potšišo bjoo bo laetšago tsebo ye botse ya mohuta wa setšweletšwa. -Ditaba di nepiša setšweletšwa. -Molekwa ga se a tšwa tseleng.	-Bokgoni bja go kgotsofatša bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ya mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo eupša go na le go tšwa tseleng gannyane. -Tlemagano ya dikgopolo le dikamano e a kgotsofatša.	-Bokgoni bja motheo bja go araba potšišo bja go laetša tsebo ye nnyane ya dinyakwa tša mohuta wa setšweletšwa. -Go na le nepišo ye nnyane ya setšweletšwa eupša go na le go tšwa tseleng. -Tlemagano ya diteng le dikgopolo ga se ye kaalo.	-Karabo ga e laetše tsebo le ye nnyane ya mohuta wa setšweletšwa. -Molaeliša ga o tšwelele gabotse ka ge molekwa a tšwele tseleng kudukudu. -Ga go tlemagano ya diteng le dikgopolo. -Ditaba di hlošwa gannyane. -Sebopego sa setšweletšwa ga se sona.
MEPUTSO YE 12 Diteng = 8 Peakanyo = 2 Sebopego = 2	-Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo. -Tlhalošo ya ditaba ke ya maemo a godimo ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba sa go sepelelana le setšweletšwa.	-Tlhalošo ya ditaba ke ye botse ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošwana di se kae.	-Tlhalošo ya ditaba e a kgotsofatša ebile e thekga sererwa. -Sebopego ke sa maleba eupša se na le diphošo tše dintšinyana.	-Tlhalošo ya ditaba ke ya motheo ebile e thekga sererwa gannyane. -Ga se a šomiša melao ya sebopego ka tshwanelo -Go tlogetšwe dintlha tše bohlokwa.	
POLELO, MONGWALELO LE PALOBOHLATSE -Segalo, retšistara, mongwalelo, morero, baamogedi le dikamano. -Tirišo ya polelo le melawana. -Kgetho ya mantšu. -Maswao le mopeleto.	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo e nepagetšhe ebile e hlamegile gabotse. -Ga go na le ge e ka ba phošo e tee.	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu di sepelelana gabotse le morero, baamogedi le dikamano. -Polelo ga e na diphošo tša popopolelo ebile e hlamegile gabotse. -Tlontlontšu ke ye ntši.	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Diphošo tša popopolelo ga se tše ntši. -Tlontlontšu ke yeo e lekanetšego. -Diphošwana tše di lego gona ga di fetoše molaeliša.	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Popopolelo ga se yeo e nepagetšego ebile e tletše ka diphošo. -Tlontlontšu ga se ye ntši. -Molaeliša o a tšwelela eupša o arošitšwe.	-Segalo, retšistara, mongwalelo le tlontlontšu ga di sepelelana le morero, baamogedi le dikamano. -Sengwalo se tletše ka diphošo ebile se hlakahlakane. -Tlontlontšu yeo e lego gona ga e sepelelana le morero le ga nnyane. -Molaeliša ga o tšwelele le ga nnyane.
MEPUTSO YE 8 Polelo = 4 Mongwalelo = 2 Palobohlatse = 2					

Tokelo ya ngwaloblo e ileditšwe